

Михайло та Надія Юськові з внуками Іриною, Оксаною та Юрієм

- Нас у батьків було семеро, - розповідає Михайло Антонович. - Коли в селі організувався колгосп, батька обрали головою. Втім, оте головування нічого доброго не дало, ми не жили, а виживали. Як закінчив сім класів, пішов пасти колгоспну отару овець.

Дід Михайло починає читати рядки Шевченкового вірша: «Мені тринадцятий минало, я пас ягнята за селом...».

- Це ніби про мене написано, - розповідає.

У 1959 році доля занесла молодого Михайла Юського у Казахстан. Хлопець разом з групою таких же сільських відчайдухів із Збужа та Жалина подався туди на роботу. Там, у Джезказгані, довелося працювати на прокладанні залізничної дороги у будівельній бригаді разом із політичними в'язнями, яких радянська влада звинуватила у зраді Батьківщини.

- Переважна більшість в'язнів була із Західної України, - пригадує той час Ми-

рук чекало 30 корівчин. Недоспані ночі та тяжка колгоспна праця підірвали здоров'я сільської трудівниці, тому сьогодні чувається кепсько.

Сам же Михайло Антонович працював машиністом екскаватора. Робота постійно була пов'язана з відрядженнями по селах Костопільського, Березнівського та Дубенського районів. І лише останніх шість передпенсійних років, коли перевівся у Костопільський домобудівний комбінат, мав роботу неподалік від дому - у селі Космачів вантажив пісок для будівельних потреб.

Михайло та Надія Юськові виростили трьох дітей. Сьогодні мають десятеро внуків та трьох правнуків. Проживають з сином Сергієм, невісткою Надією та їхніми дітьми: Юрієм, котрий нещодавно закінчив Київський спортивний коледж, Оксаною, студенткою Рівненського РДГУ, та

Любить Україну й оспівує її власними піснями

Михайло Юський проживає у мальовничому селі Збуж, яке розкинулося вздовж лівого берега швидкоплинної Горині та чарує своєю неймовірною красою. Його дитинство, розповідає він, було «голе, босе, холодне і голодне». У 1944-му батька, Антона Гнатовича, забрали на війну з гітлерівцями. Воювати довелося у Східній Пруссії. З війни фронтовик повернувся з пораненням та нагородами, серед яких була і медаль «За відвагу»

Родина Юських, 1987 рік

натхнення, то Україна процвітала.
Ось слова цієї пісні.

Калина росла разом з ним.
Калину вважає він сестрою.

Михайло Антонович. — працюючи поряд з ними, багато наслухався про їхнє життя. Люди отримали по 25 років каторги за те, що боролися за вільну Україну. Мене захоплювали їхні розповіді та незламний дух. Після того я інакше почав сприймати реалії радянського життя.

Після Джезказгана було підняття цілини та служба в армії, тому Михайло на довгих сім років був відірваний від батьківського дому. У далекій чужині молодий хлопчина дуже тужив за рідним краєм. Нерідко у молитвах просив Бога, щоб хоч у снах побачити милий серцю Збуж та синьооку Горинь. Втім, є всьому початок, є і кінець. Сплинув день за днем час на чужині, і Михайло Юськов у 1966 році ступив на батьківський поріг. Через те, що в сільській раді відмовили у видачі паспорта, змушений був вступити на навчання до Сарненського ПТУ, де здобув спеціальність машиніста екскаватора. Згодом одружився з миловидною дівчиною Надією Гриб.

Дружина 37 років пропрацювала в місцевому колгоспі. Спочатку гнула спину за трудовні в польовій ланці, затим доїла корів. Вставала задовго до сходу сонця і хутенько летіла на ферму, де її

Іриною, ученицею 7 класу Япалотської загальноосвітньої школи.

Родина Юськових дуже працююча. У господарстві є і кінь, і корова, й інша живність. Щороку, літньої пори, дід разом зі своїми внуками їздить коником по чорниці у Тростянецький ліс. По дорозі розповідає цікаві історії зі свого життя. Буває, що й вірші на ходу складає. А нещодавно дід Михайло став справжньою зіркою Інтернету. На прохання внучки Ірини написав вірш «Любіть Україну» та проспівав його. Інша внучка, Оксана, записала відео та виклала в соціальні мережі. Відео набрало майже 2 тисячі уподобайків, 3,9 тисячі поширень та 318 коментарів із щирими подяками за таку сердечну пісню. Ось як відреагувала на цю подію Євгенія Котельникова з міста Чернівці: *«Дуже гарна і зворушлива пісня про Україну. Ви справжній патріот України і передаєте цю любов своїм дітям і внукам». А ось відгуки Марії Голубяк: «Дуже гарно написано, від серця. Видно, що в жилах тече українська кров. Здоров'я вам, пишіть побільше». Не можна оминути увагою й коментар Василя Шурка з Києва: «Молодець, дідусь. Якби керівники нашої держави мали таке ж*

*Любіть Україну,
як матінку рідну,
В піснях прославляйте її.
Хай сонечко світить,
хай граються діти,
В галях торохтять солов'ї.
Ви першії кроки, як мама родила,
Зробили на рідній землі.
Про це ви повинні завжди
пам'ятати і завжди любити її.
Любіть Україну,
широкі простори,
Безкраї луки і поля.
Примножуйте славу,
Шануйте державу,
Бо це українська земля.
Любіть Україну, як матінку рідну,
Край наших батьків і дідів.
Любіть свою землю,
любіть своїх ближніх,
Бо так нам Господь заповів.*
Пісня «Любіть Україну» - не єдина в репертуарі сільського аматора. Бере за душу і вірш «Мамина калина», якому Михайло Юськов також надав пісенної форми

*Росте на городі калина,
Якую синок посадив.
Тоді він ще зовсім малим був,*

*Сестрою її називав.
Він нею завжди милувався,
Гіллячки її цілував.
Калину і рідную неньку
Синок їх обох доглядав.
За них і за рідну країну
Життя молоде він віддавав.
Заплаче в городі калина,
Вона залишилась сама.
Вона його далі чекає
І досі сумує одна.
Прийшла на город знову мати,
Туди, де калина цвіла.
Устами квітки цілувала,
Сльозима квітки полила.
І скільки тих сліз пролилося
У тисяч таких матерів.
Текла б переповнена річка
Сльозми за загиблих синів.
Цвіте у городі калина,
Додолу схиливши гілля.
Це пам'ять про тих,
хто загинув,
Про тих, хто пішов в небуття.
Ось такий він, дід Михайло, веселий і
щирий українець.*

Олександр НИКОНЧУК